

Jaar **2011**
Afdeling **1**
Nummer **395**
Publicatiedatum **27 mei 2011**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer J. Hoek van 4 april 2011 inzake het verschijnen van het boek, getiteld: "Het wonder van de Noord/Zuidlijn".

Amsterdam, 23 mei 2011

Aan de gemeenteraad

Inleiding.

Op 1 april 2011 kwam het boek 'Het Wonder van de Noord/Zuidlijn' van de journalist van Het Parool, de heer Bas Soetenhorst uit. Vragensteller heeft het boek nog niet gelezen, maar concludeert op basis van een brief van 25 maart 2011 van de gemeentesecretaris – aan de raadsleden op 1 april bij mail in afschrift toegezonden – dat in het boek gebruik wordt gemaakt van vertrouwelijke informatie. Meer in het bijzonder wordt met naam en toenaam geciteerd uit verslagen van interviews, waarover geheimhouding is opgelegd door de enquêtecommissie Limmen.

In zijn brief schrijft de gemeentesecretaris onder meer het volgende: "Wij weten niet op welke wijze u de beschikking heeft gekregen over de interviews. Dat de interviews bij u terecht zijn gekomen, en u ook van plan bent daarvan gebruik te maken, brengt de gemeente in een bijzonder lastige situatie. De geïnterviewde personen mochten er vanuit gaan dat zij vrijuit konden spreken vanuit de gedachte dat daarover niets naar buiten zou komen."

Ook schrijft hij: "Het 'lekker' van informatie uit de interviews is te beschouwen als strafbaar feit. De gemeente overweegt nog om het OM te vragen een onderzoek in te stellen naar het gebeurde."

Het boek werd op 1 april 2011 in ontvangst genomen door burgemeester Eberhard van der Laan. Het Parool van 2 april meldt dat de burgemeester bij die gelegenheid heeft gezegd dat de gemeente mogelijke schade door bouwfraude bij het aanleggen van de Noord/Zuidlijn niet op aannemers zal verhalen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 4 april 2011, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Het is inmiddels bijna gebruikelijk dat door personen die op enigerlei wijze verbonden zijn aan de gemeente Amsterdam, de opgelegde geheimhouding ten aanzien van documenten of besprekingen wordt geschonden. Dit maakt de gemeente weinig betrouwbaar ten aanzien van derden, dan wel wordt hierdoor de positie van de gemeente in relatie tot derden verzwakt. Het is derhalve zaak dat op overtreding van de opgelegde geheimhouding een sanctie volgt. Welke overwegingen hebben ertoe geleid dat de gemeente het Openbaar Ministerie nog niet heeft gevraagd een onderzoek in te stellen naar het gebeurde? Is het college het met vragensteller eens dat een dergelijk verzoek moet worden gedaan? Zo nee, waarom niet en welke andere maatregelen zouden dan getroffen moeten worden?

Antwoord:

Het College deelt de constatering niet dat het 'inmiddels bijna gebruikelijk is dat door personen die op enigerlei wijze verbonden zijn aan de gemeente Amsterdam de opgelegde geheimhouding ten aanzien van documenten of besprekingen wordt geschonden'. De gemeente Amsterdam heeft het integriteitbeleid hoog in vaandel. Zo is in 2001 Bureau Integriteit opgericht, moeten alle medewerkers van de gemeente een ambtseed afleggen en wordt een training morele oordeelsvorming aangeboden. Hierbij is telkens aandacht voor het omgaan met vertrouwelijke informatie.

De enquête naar de besluitvorming rond de aanleg van de Noord/Zuidlijn is een initiatief van de raad geweest. De enquêtecommissie Noord/Zuidlijn, door de raad ingesteld, heeft in het kader van haar onderzoek diverse personen die in het verleden betrokken zijn geweest bij de Noord/Zuidlijn, gehoord/geïnterviewd onder het opleggen van geheimhouding. De raadscommissie heeft de geheimhouding opgelegd op grond van artikel 86 van de Gemeentewet.

Inmiddels hebben de raad (Presidium) en het college in gezamenlijk overleg besloten dat de gemeente aangifte doet van het lekken van geheime stukken uit dit raadsonderzoek. De gemeentesecretaris heeft dit samen met de voorzitter van het Presidium van de raad gedaan. Dat dit nu is gebeurd, heeft als reden dat pas na het verschijnen van het boek, op vrijdag 1 april 2011, kon worden vastgesteld dat de auteur, journalist Bas Soetenhorst, daadwerkelijk gebruik heeft gemaakt van de informatie uit de verslagen van 'gelekte' interviews/verhoren.

Gelet op het geschonden vertrouwen van de verhoorde/geïnterviewde personen en het belang voor de toekomstige (succesvolle) inzet van het instrument van het raadsonderzoek als bedoeld in artikel 155a Gemeentewet, was en is het college ook voorstander van het doen van aangifte.

2. Hoe moet het feit dat de burgemeester het eerste exemplaar van het boek in ontvangst heeft genomen, worden gezien in het licht van de brief van de gemeentesecretaris en het daarin geconstateerde? Heeft de burgemeester bij die gelegenheid het 'lekker' uit de interviews veroordeeld? Zo nee, waarom niet? Is overwogen het boek niet in ontvangst te nemen, juist vanwege het feit dat daarin gebruik wordt gemaakt van 'gelekte' informatie?

Antwoord:

Het geachte raadslid Hoek heeft uit de brief van 25 maart van de gemeentesecretaris aan Bas Soetenhorst een aantal citaten weergegeven. De burgemeester heeft bij de gelegenheid van de boekpresentatie dit aspect nogmaals onder de aandacht van de auteur gebracht. Hij heeft daar gezegd: "Ik sta hier als vertegenwoordiger van het gemeentebestuur. In die hoedanigheid wil ik u zeggen dat ik ontstemd ben over het feit dat Bas Soetenhorst heeft kunnen beschikken over vertrouwelijke gespreksverslagen van besloten verhoren onder ede door de enquêtecommissie. De commissie heeft de aanwezigen geheimhouding opgelegd, maar wanneer Bas 40 vertrouwelijke gespreksverslagen als bron kan opvoeren, dan is dat schadelijk voor het aanzien van de politiek. Voor een journalist vormen de verslagen van de 'off the record'-gesprekken natuurlijk Gefundenes Fressen, maar ik acht het onwenselijk dat jij er gebruik van hebt kunnen maken".

Uit dit citaat blijkt dat de burgemeester het 'lekker' heeft veroordeeld. Hij acht het onwenselijk dat Bas Soetenhorst van de geheime verslagen gebruik heeft kunnen maken.

De burgemeester heeft niet overwogen het boek niet in ontvangst te nemen. Het is een tijdsdocument waarin de geschiedenis van het Noord/Zuidlijn wordt beschreven. Het initiatief van Het Parool om een van haar medewerkers hiertoe in de gelegenheid te stellen, wordt door het college gewaardeerd. Daarnaast was de boekpresentatie bij uitstek een gelegenheid om de bezoekers en de auteur nog eens onder de aandacht te brengen dat de gemeente ontstemd is over het feit dat Bas Soetenhorst over de 40 geheime verslagen kon beschikken en daarvan in zijn boek gebruik heeft kunnen maken.

3. Het is gebruikelijk en voor de hand liggend dat schade als gevolg van fraude door de benadeelden wordt verhaald op de fraudeurs. Klopt het dat de burgemeester heeft gezegd dat de gemeente Amsterdam dat niet zal doen terzake van fraude – zo daar sprake van is – door aannemers die betrokken zijn bij de Noord/Zuidlijn? Zo ja, welke overwegingen liggen daaraan dan ten grondslag? Is het college het met vragensteller eens dat wanneer sprake is van fraude bij de aanleg van de Noord/Zuidlijn, deze wel degelijk verhaald zou moeten worden op de aannemers? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

De burgemeester heeft daar op deze bijeenkomst niet een uitspraak over gedaan. Wel heeft hij aangegeven dat hij het boek nog niet uit had maar dat hij tot zover geen echt nieuwe informatie ('smoking gun') had gevonden. Ook heeft hij gewezen op de in het boek beschreven momenten in het verleden waarop door het bestuur de conclusie is getrokken onvoldoende bewijs te hebben om tot juridische stappen over te gaan.

Jaar 2011
Afdeling 1
Nummer 395
Datum 27 mei 2011

Gemeente Amsterdam
Gemeenteblad
Schriftelijke vragen, maandag 4 april 2011

R

Het boek van Soetenhorst rept van een vermoeden van fraude, maar levert ook bij nadere lezing geen aanvullende feiteninformatie op ten aanzien van de vermeende fraude. De auteur is er in zijn naspeuringen ten behoeve van het boek blijkbaar niet in geslaagd met bewijzen of concrete aanwijzingen voor fraude te komen.

Zie ook de beantwoording van de vragen van 1 april 2011 van het geachte raadslid mevrouw Van der Velde over dit onderwerp (Gemeenteblad afd. 1, nr. 394).

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

H. de Jong, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester